Dosar nr. 2-809/2023
2-23098925-09-2-10072023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

12 octombrie 2023 orașul Sîngerei
Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mihaela Scripliuc
Grefier Rodica Aramă

examinând în şedinţă publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Silvia ***** împotriva lui Grigore Borș, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei cu privire la decăderea din drepturile părintești,

a c o n s t a t a t :

La 10 iulie 2023, Silvia ***** fiind reprezentată de avocatul Elena Negru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Borș, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii a invocat că, Silvia ***** a dus viață în comun cu pârâtul Grigore Borș, în urma căruia la *****s-a născut fiica *****.

A specificat reclamanta că, de la naștere și până la momentul actual fiica lor comună ***** se află la educația și întreținerea exclusivă a ei, deoarece nu mai duce viața în comun cu pârâtul. Mai mult, acesta nici nu participă la creșterea și educația copilului, sarcina aceasta revenindu-i în exclusivitate, iar relațiile dintre mamă și fiică sunt prietenoase și calde.

Astfel, a relatat reclamanta că, familia s-a destrămat atunci când fiica lor se afla la o vârsta fragedă și ținând cont de particularitățile de dezvoltare ale copiilor de vârstă preșcolară, ea ca mamă i-a acordat toată atenția și grija de care a avut nevoie copilul, iar pârâtul nu și-a exercitat obligațiile de tată.

În consecință, la 16 februarie 2023, pârâtul a depus o declarație la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei, prin care declară pe propria răspundere că refuză la drepturile de părinte față de copilul minor *****, născută la *****, indicând că nu a ținut legături cu copilul, de aceea renunță la toate drepturile asupra fiicei *****.

Separarea copilului de unul din părinți este o problemă deosebit de complicată, multiaspectuală, cu multiple repercusiuni și influențe psihologice, sociale, juridice. Este evident că în cazul apariției unei astfel de situații, pe prim plan se cere a fi pus interesul superior al copilului.

Reieșind din cele expuse, și luând în considerație că pârâtul Grigore Borș se eschivează de la îndeplinirea obligațiilor părintești, sarcina dată revenindu-i în exclusivitate ei și având în vedere declarația pârâtului prin care își exprimă acordul de a fi decăzut din drepturile părintești față de copilul minor *****, reclamanta consideră a fi

rațională și întemeiată decăderea pârâtului din drepturile părintești față de copilul minor *****.

Întemeindu-și acțiunea în baza art. 67 lit. a) și h), 68 din Codul familiei, art. 3 alin. (1) din Convenția ONU, art. 166, 167 din Codul de procedură civilă, a solicitat decăderea lui Grigore Borș din drepturile părintești față de copilul minor ***** *****.

În ședința de judecată avocatul Elena Negru a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia.

Reclamanta Silvia ***** în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind reprezentată de către apărător.

Pârâtul Grigore Borș în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost citat legal, cu aviz publicitar conform art. 108 din Codul de procedură civilă. Astfel, potrivit art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut şi reclamantul dă asigurări că, deşi a făcut tot posibilul, nu a reuşit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Totodată, potrivit art. 108 alin. (5) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut, instanța va examina cauza după expirarea termenului de publicitate.

Respectiv, reieșind din prevederile art.205-206 Cod de procedură civilă, care prevede că neprezentarea părții citate legal din motive neîntemeiate, nu împiedică examinarea cauzei, astfel, instanța de judecată a dispus examinare cauzei în lipsa pârâtului.

În ședința de judecată, reprezentantul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei, nu s-a prezentat, însă prin cererea din 25 august 2023 a solicitat examinarea cauzei în lipsă, totodată prezentând avizul-concluzie, prin care consideră posibilă decăderea din drepturile părintești a lui Grigore Borș în privința copilului ***** *****, astfel instanța prin prisma art. 206 Cod de procedură civilă a considerat posibil examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind poziția participantului la proces, examinând cererea de chemare în judecată şi materialele dosarului, în raport cu prevederile legale, instanța de judecată consideră necesar de a admite acțiunea din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, stabileşte că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.67 Cod familie, părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă: a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere; b) refuză să ia copilul din maternitate sau dintr-o altă instituţie curativă, educativă, dintr-o instituţie de asistenţă socială sau alta similară; c) fac abuz de drepturile părinteşti; d) se comportă cu cruzime faţă de copil, aplicând violenţa fizică sau psihică, atentează la inviolabilitatea sexuală a copilului; e) prin comportare amorală, influenţează negativ asupra copilului; f) suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; g) au săvârşit infracţiuni premeditate contra vieţii şi sănătăţii copiilor sau a soţului; precum şi h) în alte cazuri când aceasta o cer interesele copilului.

În temeiul art.68 alin.(1) și (2) Cod familiei, decăderea din drepturile părinteşti are loc numai pe cale judecătorească. Acțiunea privind decăderea din drepturile părinteşti poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară locală/teritorială.

În ședința de judecată s-a constatat că ***** Silvia și Borș Grigore sunt părinții copilului minor ***** a.n. *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere seria nr. *****eliberat de Agenția Servicii Publice la data de 20 septembrie 2022.

Potrivit avizului concluzie privind decăderea din drepturile părintești a lui Borș Grigore în privința copilului, *****, născută la *****eliberat de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului rational Sîngerei la data de 27 iulie 2023 sub nr. 1142, la solicitarea Judecătoriei Sîngerei, sediul Bălți, autoritatea tutelară teritorială Sîngerei a studiat situația copilului minor ***** și a constatat că părinții copilului sunt ***** Silvia și Borș Grigore, copilul fiind născut din relații de concubinaj.

S-a reținut, de asemenea că, copilul minor Ciubotaru ***** permanent se află la întreținerea și educația mamei ***** Silvia. Totodată pe perioada de creștere a copilului minor, de toate necesitățile copilului e responsabilă doar mama, care este unicul reprezentant legal care se implică și își îndeplinește obligațiile de părinte.

Conform art.51 alin.(2) Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului.

Potrivit prevederilor Convenţiei internaționale cu privire la drepturile copilului, adoptată la Adunarea Generală a ONU la 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, Preambul, - Statele părţi, dispun de convingerea că familia, ca unitate de bază a societăţii şi ca mediu natural destinat creşterii şi bunăstării tuturor membrilor săi şi, în special, a copiilor, trebuie să beneficieze de protecţia şi de asistenţa de care are nevoie pentru a-şi putea asuma pe deplin responsabilităţile în cadrul societăţii. Statele părţi recunosc că pentru dezvoltarea plenară şi armonioasă a personalităţii sale copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste şi înţelegere.

Prevederile aceleași Convenţii mai indică asupra următoarelor: Art.3 alin.(1) - în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala; Art.5 - Statele părţi vor respecta responsabilităţile, drepturile şi îndatoririle ce revin părinţilor naturali ai copilului sau, după caz şi conform tradiției locale, membrilor familiei lărgite sau comunității, tutorilor

sau altor persoane care au, prin lege, copii înîngrijire, de a asigura, de o manieră corespunzătoare capacităţilor în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea şi orientarea necesare în exercitarea de către copila drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie. Art.7 - Copilul se înregistrează imediat după naşterea sa şi are, prin naştere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetăţenie şi, în măsura posibilului, dreptul de a-şi cunoaşte părinţii şi de a fi îngrijit de aceştia. Art.9 - Statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei acestora, exceptând situaţia în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi cu respectarea legilor şi a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate să fie necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltrataţi sau neglijaţi de părinţi sau în cazul în care părinţii trăiesc separat şi se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului. În toate cazurile prevăzute la paragraful 1 din prezentul articol toate părţile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri şi de a-şi face cunoscute punctele de vedere. Statele părţi vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinţi sau de unul dintre ei de a întreține relații personale şi contacte directe cu cei doi părinţii ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului. Când separarea rezultă din măsuri luate de către un stat parte, precum detenția, închisoarea, exilul, expulzarea sau moartea (inclusiv moartea, indiferent de cauză, survenită în timpul detenției) ambilor părinţi sau a unuia dintre ei ori a copilului, statul parte va furniza, la cerere, părinţilor, copilului sau, după caz, unui alt membru al familiei informațiile esențiale despre locul unde se găsesc membrul sau membrii familiei, exceptând cazul în care divulgarea acestor informații ar aduce prejudicii bunăstării copilului. Statele părţi vor veghea, de asemenea, ca prezentarea unei astfel de cereri să nu antreneze prin ea însăși consecințe dăunătoare pentru persoana sau persoanele interesate. Art.27 - Statele părţi recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Părinţilor şi oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului. Statele părţi vor adopta măsurile corespunzătoare, ținând seama de condițiile naționale şi în limita mijloacelor lor, pentru a ajuta părinţii şi alte persoane care au îngrijă un copil să valorifice acest drept şi vor oferi în caz de nevoie asistenţă materială şi programe de sprijin destinate, în principal, satisfacerii nevoilor de hrană îmbrăcăminte şi locuinţă.

Potrivit prevederilor art.16 din Legea №338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul copilului.

Conform prevederilor art.18 alin.(1) și (2) al aceleiași Legi, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia. Părinţii sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere juridică pentru lipsa de supraveghere permanentă a copiilor de vârstă fragedă şi

preșcolară.

Astfel, decăderea din drepturile părintești este o sancțiune care poate fi aplicată față de părinții care din culpa gravă nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copii sau fac abuz de drepturile părintești. Decăderea din drepturile părintești, ca cea mai gravă sancțiune civilă luată împotriva părinților pentru greșita exercitare a drepturilor şi îndatoririlor de părinte are loc numai pe cale judecătorească. Criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicaţi copii minori îl reprezintă principiul asigurării şi promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

Prin urmare, instanța de judecată va soluționa cauza civilă privind decăderea din drepturile părinteşti prin prisma principiului enunțat, având în vedere că soluționarea cauzei în strictă conformitate cu normele legale şi în termen rezonabil constituie în sine o garanție de protecție a interesului superior al copilului, cât şi a familiei.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în cauzele de acest fel, examinarea elementelor care servesc cel mai bine interesele copilului este întotdeauna de o importanţă fundamentală, astfel că interesul copilului trebuie considerat ca fiind primordial şi că doar un compartiment deosebit de nedemn poate determina ca o persoană să fie privată de drepturile sale părintești în interesul superior al copilului.

CtEDO subliniază, totuși, că acest interes prezintă un dublu aspect: pe de o parte, să le garanteze copiilor o evoluție într-un mediu sănătos, pe de altă parte, să mențină legăturile acestora cu familia, cu excepția cazului în care aceasta s-a arătat a fi nedemnă, deoarece distrugerea acestei legături determină ruperea copilului de rădăcinile sale.

Instanța consideră oportun de a reitera că, eschivarea de la exercitarea obligaţiilor părinteşti include acţiunile sau inacțiunile sistematice ale părinţilor care pun în pericol sănătatea fizică şi psihică a copilului, dezvoltarea lui morală, asigurarea condițiilor de trai şi materiale, primejduiesc învățătura şi instruirea copilului.

În speță, la probatoriul cauzei s-a prezentat declarația pârâtului Borș Grigore, prin care acesta a dat acordul la decăderea din drepturile părintești față de copilul minor ***** a.n. *****. Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Consiliului raional Sîngerei a confirmat că Borș Grigore, care este înscris în rubrica „tată” în certificatul de naștere a copilului *****, s-a prezentat singur, de bună voie, nesilit de nimeni, la DASPF Sîngerei și a făcut declarația prin care a refuzat la drepturile de părinte față de copilul Ciubotaru *****.

Fiindu-i explicate consecințele unei astfel de declarație, Borș Grigore a insistat la poziția sa de a se refuza la drepturile părintești.

Instanța de judecată va reține că refuzul categoric al unuia dintre părinţi de a se implica în creşterea şi educarea copilului constituie un impediment în luarea deciziilor de comun acord, celălalt părinte fiind împiedicat să îşi exercite în mod eficient prerogativele autorităţii părinteşti, o astfel de atitudine fiind contrară interesului superior al copilului.

Astfel, la caz, probele administrate, respectiv avizul-concluzia Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Consiliului rational Sîngerei, precum și declarația făcută de către Borș Grigore, dovedesc faptul că acesta din urmă se eschivează cu bună voie de la exercitarea drepturilor sale de părinte față de copilul minor *****, a.n. *****, astfel, instanța de judecată consideră că exercitarea autorităţii părinteşti de către unul singur

dintre părinţi, și anume a mamei, în privința copilului *****, va fi în beneficiul copilului.

Prin urmare, instanța de judecată va lua în considerație și poziția Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, potrivit căreia acționând în interesul superior al copilului și în conformitate cu legislația în vigoare și-a exprimat acordul în decăderea din drepturile părintești a pârâtului Borș Grigore față de copilul *****, pentru a permite mamei ***** Silvia să ia decizii singură de comun acord cu copilul.

Or, argumentele aduse de către reclamantă în susținerea acţiunii de decădere din drepturile părinteşti a lui Borș Grigore în privinţa fiicei *****, precum și probele prezentate, în opinia instanței sunt suficiente, relevante şi în consistență indică asupra faptului că eschivarea tatălui de la exercitarea drepturilor sale părintești constituie o împrejurare prejudiciabilă pentru interesul copilului.

De altfel, lipsirea pârâtului de drepturile părinteşti este temeinic justificată atît prin probele administrate la dosar, cît și în temeiul legii. Deși, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului, pârâtul Borș Grigore neglijează interesele copilului, un astfel de comportament ce este în detrimentul interesului superior al copilului, care are dreptul de a abita într-o atmosferă pașnică.

Relevante la caz sunt şi mențiunile CEDO în cauza N.P. contra Republicii Moldova din 06.10.2015 (cererea 58455/13), când Curtea a statuat că pentru identificarea interesului superior al copiilor trebuie să se țină cont de două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepția cazurilor în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită, şi, în al doilea rând, este în interesul suprem al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur și liniștit. Este cert că legăturile de familie pot fi destrămate doar în circumstanțe excepționale şi e nevoie de întreprins toate măsurile posibile pentru păstrarea relațiilor personale și, dacă este cazul de a „reconstrui” familia (cauza NEULINGER şi SHURUK vs Regatul Unit al Marii Britanii). Totuși în cazurile în care menținerea legăturilor de familie ar putea prejudicia sănătatea si dezvoltarea copilului, părintele nu are dreptul să insiste asupra păstrării unei asemenea legături în baza art.8 din Convenţie.

Din considerentele menționate în coraport cu probele anexate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite acțiunea înaintată de către Silvia ***** către Grigore Borș cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În conformitate cu art.67 Codul familiei, art. 236, 238-241 Codul de procedură civilă, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Silvia ***** împotriva lui Grigore Borș, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei cu privire la decăderea din drepturile părintești.

Se decade Grigore Borș IDNP ***** din drepturile părinteşti asupra copilului minor, ***** *****, născută la *****, IDNP *****.

Copia hotărârii cu privire la decăderea din drepturile părintești, în termen de 3 zile de la rămânerea definitivă, se transmite Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Mihaela Scripliuc